

at gøre den Myt, hun kan, og hun har vor fulde Agtelse; hun maa blot ikke bygge disse to-Étages Hus, uden at det ærede Medlem assjurerer hende; men det er hun da efter min Mening ogsaa ærlig værd. Jeg vil slutte med at anbefale de af Møretallet stillede Vædringsforslag til Vedtagelse, hvor- efter Udvalget til tredje Behandling skal komme med Resultatet af sine Overvejelser angaaende de tre Puncter, som jeg nylig udtalte mig om, nemlig om en større Præcision af Begrebet Arbejdsgiver, om Spørgsmaalet vedrørende Bygninger i Købstaden og paa Landet, og endelig om Spørgsmaalet vedrørende private Arbejdsgiverses Stilling i Bygningshaandværket, over for de Arbejdere, de antage uden en professionel Arbejdsgivers Mellemkomst.

Wulff: Jeg vil gerne, inden jeg gør nogle Bemærkninger til de Øringer, som faldt i Gaar, henvende nogle Ord til den ærede Ordfører, som nu sluttede, navnlig i Anledning af hans indledende og mere almindelige Bemærkninger. Den ærede Ordfører paaviste med megen Grundighed, i hvilken Række Kommissioner det og det var blevet besluttet eller var blevet udtalt, og fandt, at det efter hans Paavisning af disse Ting kunde siges, at han stod paa en kendt, ja anerkendt Grund. Det benægter jeg ikke, jeg mener kun, at den ærede Ordfører har en noget stærkere Overtro paa Kommissioner, end jeg har. Jeg anerkender den værdifulde Belæring, man kan søge i saadanne Kommissioners Arbejde, men jeg anser det ikke for kæsterisk at gaa uden for disse Kommissioners Opfattelse, naar man efter sin egen personlige Anskuelse finder det rigtigt. Der er ogsaa en anden Ting, som den ærede Ordfører omtalte med en vis Styrke. Han sagde, at det Standpunkt, han selv stod paa, var ikke statssocialistisk, og jeg antager, at han dermed mente, at det Standpunkt, som jeg f. Eks. har gjort mig til Talsmand for i det Lovforslag, som jeg har fremsat angaaende Ulykkesforsikring, er statsocialistisk. Jeg vil dertil sige, at dersom det er saa, er det noget, som ikke i mindste Maade ansøger mig. Jeg vil i denne Sag som i enhver anden følge den Anskuelse, jeg personlig nærer, og overlader til den ærede Ordfører eller andre at henføre mig til den Kategori, som de maatte finde rigtigt, hvad enten det nu er til den statsocialistiske eller til den rent socialistiske Kategori, eller hvad det nu skal være. Jeg vil ikke lade mig genere af en saadan Registrering, men, som sagt, følge min egen personlige Anskuelse. Naar den ærede Ordfører bygger saa stærkt paa Kom-

missionens Udtalelse, var der dog en, som jeg maa tillade mig at nedlægge Indsigelse imod. Jeg kan ikke citere den ordret, men jeg tror ikke, jeg gengiver Meningen urigtig, naar jeg siger, at det ærede Medlem ansøgte efter den første Arbejderskommission det Raisonnement, at naar i en Industri Bedligholdelsen af Ting — jeg antager, der menes Bygninger og Maskiner — paahviler vedkommende industridrivende, vilde det være urimeligt, at Bestabigelsen af de Personer, som han beskæftiger i sin Industri, ikke skulde paahvile ham. Jeg tror ikke, der er nogen rigtig Logik i det Raisonnement. Der mangler en Ting deri, og det er dette, at Personerne skulle staa i samme Forhold til den industridrivende, som Tingene. Naar det ærede Medlem paa et andet Punkt pointerede, at en eller anden Ting var afvigende fra den gamle romerske Rets Regler, formoder jeg, at det Punkt jeg her nævner, er alt for meget i Overensstemmelse med den gamle romerske Rets Regler nemlig, at Arbejderne kunne sammenstilles med Ting, med Henhyn til hvilke det var rimeligt, at Erstatnings- og Bedligholdelsespligten vedkom den vedkommende Gjer ligesom med Henhyn til alle andre Ting; men jeg tror ikke, man kan anvende denne Logik paa vore moderne Forhold. I den romerske Tid var Arbejderen Slave, nu er han et frit Væsen, en Borger i Samfundet ligesom alle andre. Det, der gælder for Ting, kan derfor ikke overføres paa Arbejdere, og jeg fastholder for mit Vedkommende, at alle Arbejdere ere Samfundsmedlemmer, og jeg raisonnerer derudfra, at Samfundet har Pligter over for dem som over for alle sine andre Medlemmer.

Jeg skal nu gøre nogle enkelte Bemærkninger, vedrørende de Udtalelser, der fremkom i Gaar. Til den højstærede Minister vil jeg sige, at jeg i Gaar ikke var fuldt saa stem, som han mente. Det vedkommende Nummer af Tidenden er ikke kommet endnu, saa jeg kan ikke dokumentere det; men da jeg talte om den „grove Uagtsomhed“, udtalte jeg ikke, at dygtige Arbejdere nødvendigvis maatte begaa Ting, der virkelig vare grov Uagtsomhed, men at de ofte maatte begaa noget, der for andre maatte tage sig ud som grov Uagtsomhed. Det er noget andet, og er det end maaste et lidt stærkt Udtryk, jeg har givet min Tanke, saa fastholder jeg det dog. Men ved grov Uagtsomhed har jeg rigtignok nærmest tænkt paa forovne Handlinger og ikke paa saadanne Ting, som senere ere henførte under dette Begreb, nemlig forsættelige Overtrædelser af direkte Forbud. Hvis det var det, man havde ment med „grov Uagtsomhed“, tror